

▶ JARI REINI

jari.reini@maanmittauslaitos.fi

Miten standardit syntyvät?

Osallistumalla standardisointiin pysyt ajan tasalla siitä, mitä kansainvälisessä standardisoinnissa tapahtuu. Saat ennakkotietoa tulevasta standardeista ja voit vaikuttaa niiden sisältöön.

Kansainvälisiä paikkatietoalan standardeja kehittää ISO:n (International Organization for Standardization) tekninen komitea TC211 Geographic information/ Geomatics. Juuri nyt aiheina ovat muun muassa 3D, BIM, tietotuotemäärittelyt ja pitkäaikaissäilytys. Lisäksi tarkassa seurannassa ovat IoT (Internet of Things) ja Big Data.

ISO/TC211-komitea toimii yhteistyössä myös muiden standardisointiryhmien kanssa, kuten kiinteistö- ja infra-alan

buildingSMART, älyliikenteen ISO/TC204 Intelligent Transportation Systems (ITS) ja Open Geospatial Consortium (OGC). Käytännössä yhteistyö tarkoittaa osallistumista toisten ryhmien kokouksiin sekä mahdollisia yhdessä tehtäviä standardeja.

ISO/TC211-komitean sihteeristön puheenjohtajuus on ollut perustamisesta lähtien eli vuodesta 1994 Norjassa. Ensi vuoden alusta puheenjohtajuus siirtyy Ruotsille.

ISO-standardien vaiheet

ISO-standardeja kehitetään prosessina, jossa on monta vaihetta.

Työkohde-ehdotus (NWIP New Work

Item Proposal) eli aloite uudeksi standardin aiheeksi sisältää projektisuunnitelman ja mahdollisesti luonnoksen standardista. Kunkin maan asiantuntijoiden tehtävänä on tutustua ehdotukseen ja muodostaa maan kanta äänestystä varten. Suomessa työtä koordinoi SFS:n SR 304 Paikkatieto -seurantaryhmä. Jos ehdotus saa yksinkertaisen enemmistön ja projektiin ilmoittautuu vähintään viiden maan edustaja, se sisällytetään teknisen komitean työohjelmaan.

Standardin sisältöön voi parhaiten vaikuttaa **työryhmävaiheessa** (WD Working Draft) esimerkiksi antamalla kommentteja standardiluonnokseen. Sisältöä on hyvä

Suomessa työtä koordinoi SFS:n Paikkatieto-seurantaryhmä.

käsitellä kansallisessa seurantaryhmässä viimeistään **komiteavaiheessa** (CD Committee Draft). **Lausuntovaihe** (DIS Draft International Standard) on viimeinen vaihe, jossa voidaan vaikuttaa tekniseen sisältöön. Standardi siirtyy vaiheesta toiseen äänestyksen jälkeen.

Komitea-, lausunto- ja äänestysvaiheessa kantaa voi ottaa seuraavasti: hyväksyminen (Approval), hyväksyminen kommentteilla (Approval with comments), vastustus (Disapproval) ja ei kantaa (Abstain). Kullakin jäsenmaalla on yksi ääni. Suomea edustaa äänestyksissä SFS. Suomen kanta pohjautuu SR 304 -seurantaryhmän kommentteihin.

Lopullisen **hyväksytyin standardin** (IS – International Standard) julkaisee ISO.

Suomessa standardeja myy Suomen Standardisoimisliitto SFS.

Kokoustoiminta

Kokouksia pidetään kaksi kertaa vuodessa; yleensä kesäkuun ja joulukuun alussa. Alkuvuikko (ma–ke) menee työryhmien (WG -Working Group) kokouksissa, joissa asiantuntijat paneutuvat tekniseen sisältöön ja ratkovat mahdollisia lausuntovaiheen kommentteja. Kommentteja voi olla jopa pari tuhatta, jolloin yhden työryhmän kokous voi kestää useita päiviä.

Loppuvuikosta (to–pe) on yleiskokous (Plenary), jossa työryhmien puheenjohtajat esittelevät raportin viikon tapahtumista. Yleiskokous sopii työohjelmasta sekä tekee lopuksi päätökset (Resolutions), kuten hyväksyy uudet projektit.

Standardien laadinta

Standardien laadinta on kaikille avointa ja konsensukseen pohjautuvaa työtä, jossa voi vaikuttaa ja tuoda omia ajatuksia esiin sekä oppia muilta asiantuntijoilta. Jos olet kiinnostunut osallistumaan paikkatiedon standardisointiin, ota yhteyttä jari.reini@maanmittauslaitos.fi

Helpoin tapa aloittaa standardisointi on osallistua SR 304-ryhmän kokouksiin. Siellä käydään läpi aktiiviset työaiheet ja pohditaan kansallisia kannanottoja. Lisätietoja SFS:n verkkosivuilta.

Seuraava ISO/TC211-kokous pidetään Yhdysvalloissa 28.11.–2.12.2016. Tervetuloa luomaan paikkatiedon tulevaisuutta standardisoimalla. ◀

▶ **Lähteet:** SFS